

IRMA NÉNI ÁLDOZATAI

Az elmaradottság, a tudatlanság sok bajnak volt már okozója. Helyrehozhatatlan tragédiák játszódtak le már emiatt. Legutóbb ennek lett áldozata Csúri Mihályné 37 éves kiszombori, Poller Kálmán utca 13. szám alatt lakos, aki önmagán végzett művi beavatkozást a Sövényháza-Pitricsom 628. szám alatt. „Titkát” nem árulta el senkinek, bár ha idejében szól, még megmenthette volna az orvosi beavatkozás. A rendőrségi és az orvosak-értői vizsgálat már csak a szomorú tényt állapította meg: a szerencsétlen asszony vérmérgezésben meghalt.

A törvény szigorával

Egyedi eset ez, kétségtelen. Ilyesféle beavatkozásra általában nem szánják el magukat a nők. Gyakoribb, hogy — különféle kifogások miatt — inkább a tiltott műtétet választják egyesek, ha anyagi érdeknél fogva arra akad vállalkozó, szakavatott orvosi kéz.

A rizikó így is nagy mind-

két fél számára. A páciens életveszélynek teszi ki magát, a vállalkozóra pedig lecsap a törvény, hiszen rendelet nyújt lehetőséget minden nő számára a legális, klinikai művi beavatkozásra. Ezzel élni lehet, visszaélni azonban nem tanácsos.

Orvosi jelentés

Mind ezek tudatával érthetően, ami évek óta és sorozatosan történt Mihályteleken, a szegedi III. kerület-hez tartozó, s a várostól 2 kilométerre fekvő településen. A rendőrség büntetőeljárását indított Lovas Györgyné 58 éves, Szeged-Mihálytelek, Iskola utca 1. szám alatti lakos ellen folytatódóan és üzletszerűen elkövetett tiltott magzatelhajtás büntetése alapos gyanúja miatt. Áldozatainak életét — hat asszonyt, családostól — csak a gyors orvosi beavatkozás mentette meg. „A kialakult lázas állapot — írja az orvosi jelentés — a fertőzés bekövetkezését jelezte, s amennyiben nem ré-

szesül sürgősen orvosi kezelésben, úgy a halálos végű vérmérgezés teljes bizonyossággal bekövetkezik.”

„Azt hallottam...”

Lovas Györgyné, vagy ahogyan Mihályteleken ismerik, Irma néni, piszkos kezével és szerszámaival jól keresett áldozatainak többségét forintig terjedt nála a „honorárium”. A következmény szomorú: áldozatai többségének akkor sem lehet már gyermeke, ha akarná is. Most mint tanúk, így vallanak:

— Nem tudtam, hogyan kell intézni a dolgot, meg aztán úgy gondoltam, nem kell szígyenkezni az abortusz bizottság előtt.

— Azt hallottam, hogy az abortusz bizottság ilyen dolgokkal elutasítja az asszonyokat.

— A szomszédom mondta, hogy kórházban az egy gyermekesek terhességét már nem szakítják meg.

— Lovasné elvállalta, minnek kilincseltem volna.

— Nem volt kire hagyni arra az időre óvodáskorú fiamat.

— Azt mondta Lovasné, ha baj van, csak neki szóljak. Nagyon megbántam, nagyon. Majdnem ráment az életem.

Beszédes tények

A kibúvókkal és kifogásokkal szemben állítsuk oda a tényeket: Mihályteleknek körzeti orvosa van korszerű, szépen berendezett rendelővel. Minden családból dolgozik valaki a városban. Öltözködésben, életmódban szinte minden mihályteleki olyan, mintha bent Szegeden élne. Ha a tudatlanság kódét ezek sem oszlatnák el, akkor beszéljenek a számok: a 2853 lélekszámú Mihályteleken 495 rádió- és 255 tv-elfogató van. Országos terjesztésű és szegedi újságokat mintegy 1000 családban fizetnek elő. Ötvenkét féle heti, vagy havi kiadványokat, folyóiratokat 546-an járatnak. Amit tehát az asszonyoknak tudniuk kellett volna, arról olvashattak, hallhatták a rádióból, tévéből. Az emberi tudatnak le kellett volna győznie Irma néni ügyködését, sőt azt idejében leleplezni.

Mert aligha híhető, hogy erről csak az asszonyok tudtak és beszéltek egymás között. Tudhattak róla a férfiak, akik hagyták asszonyukon Irma néni piszkos kezét matatni, s talán tudott róla a „suttogó közvélemény”, a pletyka, amely megtúrta a bűnös ügyködés létezését. Hajszál híján életek mentek volna rá.

B. L.

Lódi Ferenc

Monológ egy villanyoszlop tövében

Hallgass meg engem, édes kis rendőr-kém, hallgass meg! Miért akarsz te bekísérni egy ártatlan embert? Egy olyan... hukk... embert, akinek felesége van, akinek gyerekei vannak. Hiszen neked is vannak feleségeid, neked is van gyereked... izé... fordítva!... Van szíved bekísérni egy ártatlan embert? En szemtanúja voltam az esetnek, én mindent... bizonyíthatok... Jól van, legyen neked igazad! De az istenért, várj már egy kicsit! Hallgass rám! En min-

dent láttam, hiszen itt szunyókáltam az egyik padon!... Jól van, elismerem, hogy ez az ember ittasan vezet a Volgát. Ebben igazad van. Meg az is igaz, hogy valóban nekijártott ennek az oszlopnak, és pechjére éppen fenn dolgozott egy szerelő. Ezt nem tagadja senki. Ez tény. Nekiment az oszlopnak, mire a szerelő, az ijedtségtől és a rázkódástól leesett a földre és

A legrégebbi harang

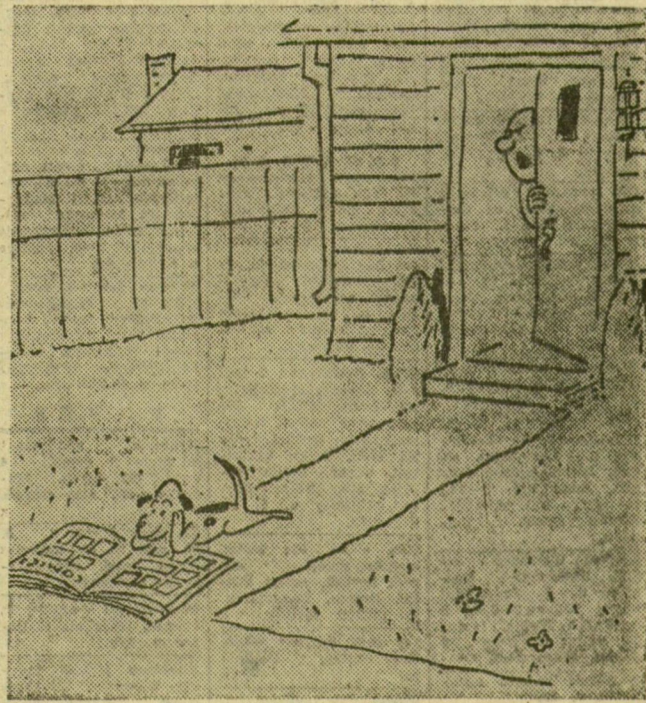
A Komárom megyei Uny község nevezetessége mostanáig az volt, hogy az 1830-as években — a Pesti Hírlapban megjelent cikkje munkadíjából — itt vásárolt magának birtokot Kossuth Lajos.

E község most újabb — igen jelentős — történelmi emlékek gyarapodott. Határában a közelmúltban, mélyszántás közben felszínre került egy majdnem ép bronzharang. A harangon, amelyet az esztergomi múzeumba szállítottak, feliratot, évszámot nem találtak. Most dr. Patay Pál, a Nemzeti Múzeum tudós kutatója — svájci szakvélemény igénybe vételével — megállapította, hogy e ma is érces hangú harangnak készítési kora a XII. századra tehető. Így tehát az únyi traktor Magyarországnak legrégebbi harangját hozta napvilágra. Feltehető, hogy Magyarországon öntötték; első hazai harangöntőknek, Henrik mesternek nevével 1240-ből említi egy pesti oklevél. Magukat az európai harangokat az i. u. IV. században Itáliában, Nola városában készítették, s alkalmazták először. Használatukat, a hívők egybehívására, 604-ben rendelte el Sabianus pápa. A világ legnagyobb harangját, az öt és fél méter magas „Car Kolokol”-t, a cár harangját a moszkvai Kreml számára 1653-ban öntötték. Ott készült 1819-ben a Bolsoj n. harang is. Nagy-Budapest középkori harangjait a törökvilágban — egy híján — beolvastották. Egyetlen középkori harangunk ma a szigetiek kápolna tornyában függ.

Szúnyogirtás

A szegedi KÖJÁL szerződést kötött a növényvédők állomással, hogy irtassa a szúnyogokat és azok lárváit. Néhány nap óta a szegedi utcákon végighaladva a nagy lombosított fákat erős hatósugarú gépek segítségével permetezik olyan szerrel, amely az emberre nem ártalmas. A korábbi években hasonló szúnyogirtást DDT-vel végeztek, azt azonban káros voltánál fogva kivonták a forgalomból. Mint a KÖJÁL-tól értesültünk, a tavaszi tartós esőzések elmaradása után sem kevesebb a szúnyog, mint tavaly, vagy azelőtt. A lakosság kérésére a tavak és kubikok környékén is végeztet a KÖJÁL szúnyogirtást.

Az erőszakos kutya

— Visszaadod végre az újságomat?!

Kék, piros, sárga...

A kandeláberhez most érkezik a fény. Kék, piros és sárga eréken. Az ember háromtényéni acélba, barna bakelitbe kapcsolja a föld alól előszaladó kábelt. Olyan kést használ, mint a kertészek; tompavégű bicskát. A szerszám összenőtt a bütykös ujjakkal, villámsebességgel metszi a szigetelő réteget. Évtizedes összesség, évtizedes barátság ez. A kopott nyelvű csavarhúzó feszeget szorítja a csavarókat, az ember feleslegesedik, letörlő homlokáról az izzadságcseppeket. Estére a karcú oszlop körül új lámpák ébresztenek majd világosságot.

Mindenapos kép valamelyik újjáépülő szegedi téren. Főszereplője Szűcs Ferenc villanyyszerelő, az áramszolgáltató vállalat régi munkása. Elég volt fél óra, s kezemunkája vallott a szakma és

közte élő barátságról. De hogy pontosan hány éve „veti földbe a vezetékét” — magától Szűcs Ferencről tudom meg.

— Most húsz éve, hogy először bíztak rám villany-szerelő számmal. Pontosan: 1948. július elseje óta dolgozom a vállalatnál. A vasútépítőktől jöttem, már ismerősöm volt a kemény munka. És jól jött ez a komaszag — mert kemény évek következtek. Tanyákat, közsegeket, falukat villamosítottunk. Oszlopokkal, a hálózatópárokkal bejártam Algyót, Tápét, Mindszentet, Szegvárt, Mártélyt, Kakasszékét. Annak idején kicsit hősöknek éreztük magunkat, nagy árat fizettünk, amíg meggyulladhatott a villany egy-egy nádtető házban...

Allunk a lüktető forgalomban. Szűcs Ferenc nehéz évtizedet fest elém. Olyanokról hallok, akik sürgősen elbúcsúztak, könnyebb munkában próbáltak szerencsét. Megtudom, hogy aki Szűcs-csel maradt, annak meg kellett tanulni az új technikát is, a vezeték lassan lekerült a kátrányos oszlopkokról a föld alá. Nagyobbak a követelmények, több lett a rádió, a gép, megjelent a televízió — nagyobb energia közlekedik a kábeleken.

Mekbe, lakásokba zavartalanul eljusson az áram. S persze — mint láthatja most — új dolgokkal is foglalkozunk.

A villanyyszerelő újból leereszkedik az apró gödörbe, műszerrel ellenőrzi a bekötéseket. Szűcs Ferenc nyugodt mozdulatokkal illeszti helyükre a csillagot meztelen fémhuzalt. Eszembe jut: nem fél az áramtól.

— Tíz évem van a nyugdíjig és az elmúlt évek alatt nem ért komolyabb áramütés. Nemcsak szerencse dolga. Mindig „észnel kell lenni”, azaz nem szabad tévedni. En meg nem is szoktam bravúroskodni — talán egy kis fáradsággal, utánajárással — ki lehet kerülni a veszélyes „csípést”. Tisztelem kell a láthatatlan valamit, be kell tartani a szakma törvényeit. Sokszor bizony ez nem könnyű, hiszen esik az eső, vagy szűk a hely, de mindenképpen megéri, hiszen így az ember barátságban maradhat a villannyal!

Gondosan leporolja a számszámokat, s hatalmas börténkájába pakolja. Óvatosan, mintha talán törékeny lenne a kalapács, a guminyelű fogó, csavarhúzó. Szűcs Ferenc akaratlanul szolgál magyarázattal:

— Sok helyen járok, tudom, hogy az emberek megütözköznek a legkisebb sötét-ségen, rövidzárlaton. Ha akár tíz percet kialszik a villany, megszokták a biztonságot, s ez rendjén van. Nekünk ezt kell szolgálni, ezért kell dolgozni — folytatja a gondolatot Szűcs Ferenc.

— Elejében ketten, ma meg már tízen vagyunk a kábelszerelő csoportban. Vigyázzunk, hogy Szegeden ne legyen elégett kábel, az üze-

— A táskának mindig „késznek” kell lenni. Megszoktam benne minden számszám helyét, sötétben is kézreállni. A sötétségre pedig mindig számítani kell. Ki tudja, mikor lehet szükség váratlan operációkra, a hábák nem jelentik be magukat előre. Nekünk az a feladatunk, hogy ne késlekedjünk. Mondtam már, az emberek megszokták a villanyt, úgy, mint a levegőt, meg a vizet, s ezt mi sosem felejtjük el.

Matkó István

VASÁRNAP,
1968. JÚNIUS 30.

DEL-MAGYARORSZAG 9